

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARI İNCELEME KOMİSYONU BATI ÜLKELERİNDE İSLAM DÜŞMANLIĞI

ALT KOMİSYON TUTANAKLARI

14.06.2017 Tarihli Alt Komisyon Toplantı Tutanağı

14 Haziran 2017, Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.37

BAŞKAN: Ali İhsan YAVUZ (Sakarya)

BAŞKAN – İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde kurulmuş olan Batı ülkelerinde İslam düşmanlığının sebep ve sonuçlarını irdelemek üzere kurulmuş olan alt komisyonu toplantısına bir kez daha hoş geldiniz diyorum.

Bugün gerçekten önemli misafirlerimiz var ve biraz uzayacak sayın vekillerim çünkü hem Gençlik ve Spor Bakanlığından gelen arkadaşlarımızı dinleyeceğiz. Özellikle dijital oyunlarda İslam düşmanlığı konusunu irdeleyecekler arkadaşlarımız. Bu anlamda, Gençlik ve Spor Bakanlığından Huzeyfe Yılmaz, Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürü ve yine Feride Candan, Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü Daire Başkanı; Buğra Yılmaz, Bilgi İşlem Dairesi Projesi koordinatörü ve Mesut Özkan, Bilgi İşlem Dairesi uzmanı. Arkadaşlarımız buradalar, onları bilahare dinleyeceğiz, şimdi burada, yanımızdalar ama onları Bülent Şenay Hocamızdan sonra ki Bülent Şenay Hocamız AGİT Müslümanlara Karşı Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılıkla Mücadele Özel Temsilcisi, AGİT'in özel temsilcisi. Hocam ayağının tozuyla geldiler. Öncelikle hocamızı dinlemek istiyoruz. Sonra da inşallah Gençlik ve Spor Bakanlığından gelen arkadaşlarımızı dinleyeceğiz.

Sayın Hocam, bu Komisyonunda 7 üye var, 4'ü AK PARTİ'den, 1 CHP, 1 MHP, 1 HDP'den olmak üzere toplam 7 üyeye toplanıyoruz. Şu anda Komisyonumuzda Cumhuriyet Halk Partisinden Mahmut Tanal Vekilimiz burada, Milliyetçi Hareket Partisinden Ruhi Ersoy Hocamız burada ve AK PARTİ'den de benimle birlikte 4 milletvekili burada. İsmail Aydın, Bursa; Orhan Atalay, Ardahan ve Hulusi Şentürk Bey de İstanbul Milletvekili olmak üzere 7 milletvekilinden oluşan bu Komisyonunda bir kez daha bir aradayız. Çok verimli bir toplantı olacağından eminim. Hiç vakit geçirmeyelim. Elbette Komisyon üyelerimizin soruları olacak ama usul olarak bundan önce yaptığımız gibi yapalım. Önce AGİT temsilcimizi dinleyelim, sonra da sayın üyelerimizin sorularını alalım deriz.

Tekrar hoş geldiniz demek suretiyle sözü size bırakmak istiyorum Hocam.

Buyurun.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benim için özel bir gün bu, 2009'dan beri böyle bir toplantı olur diye ümit ederek bugün buraya geldim. 2009'u anlatacağım size, neden 2009. Davetiniz için teşekkür ediyorum, Komisyonunuza başarılar diliyorum. Çok önemli bir komisyon olduğunu düşünüyorum AGİT'teki çalışmalarım penceresinden baktığımda. İnşallah kurulmasındaki niyet, vizyon ve fonksiyon da yerine gelir.

Ben iki başlıkta sunum yapacağım: Birisi, durum tespiti; diğeri, öneriler yani direkt bu iki başlıktan arz edeceğim meseleye nasıl bakılabileceği hususunu.

Sayın Başkanın ifade ettiği gibi, AGİT Müslümanlara Karşı Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılıkla Mücadele... Kaç kelime var bunun içerisinde, bu niçin önemli? Çünkü ilk önce bir şey söyleyeyim "İslamofobi" kelimesi tabu AGİT'te, bir sürpriz ifade bu. Avrupa Birliğinde, Birleşmiş Milletlerde ve Avrupa'nın diğer komisyonlarında "İslamofobi" kavramı "academia"da, medyada oturmuş bir kavram olarak kullanılmakla beraber AGİT hâlâ kavramı tanımadı ve ben o yüzden mesela "İslamofobiyle mücadele özel temsilcisiyim." diye bazen tanıttığımda fısıltıyla rica ediyorlar, bu uzun ifadeyi kullanmam isteniyor. Bu, size biraz sonra yapacağım sunum içerisinde gerekçelerini de ortaya koyacağım bir tartışma alanı. Önce buna dikkatlerinizi çekmek isterim. Yani "İslamofobi" kavramıyla

ilgili bir tartışma var Batı'da yani bu Komisyonumuzun tam adı "Batı ülkelerinde İslam düşmanlığını inceleme alt komisyonu." İngilizceye tercüme edilse örneğin bu sıkıntı başlayacak yani "İslam düşmanlığı" ifadesi komisyonun adında. Bu bizim bugünkü toplantımızın da içeriğiyle çok yakından ilişkili. Benim dolayısıyla AGİT Başkanının özel temsilcisi olarak bir görev tanımım var, bunu da size arz edeceğim durum tespiti içerisinde.

Ben meslek olarak ilahiyat hocasıyım, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe Din Bilimleri bölümünde dinler tarihi öğretim üyesiyim. İşim o, maaşımı da Türkiye'den alıyorum, devlet memuruyum, 2547'ye tabiyim. AGİT adına burada bulunuşumu da size izah etmek istiyorum, mekanizmanın nasıl çalıştığını.

Şimdi, bu durum tespitini ve önerileri yaparken bir şeyi daha dikkatinize sunmak istiyorum. İslamofobi hakkında konuşmayacağım bugün ben, zaten bu çeşitli raporlarla bu Komisyondaki değerli üyelerin kendi çalışmalarlarıyla da vakıf olabilecekleri bir tartışma alanı. Ben AGİT'in İslamofobiyle mücadele ediş biçimini veya etmeyiş biçimini size sunmak istiyorum birtakım köşe taşlarıyla. Dolayısıyla durum tespitim bununla ilgili olacak. Biraz da Osmanlı tarihçisi 17'nci yüzyılda Naima'mız var bizim, malumunuz. Onun çok sevdiğim bir ifadesi var: "Tarih gaibi şahitten kıyas, olmayanı mevcuttan iktibasa yarar." der. Böyle bir mücadele alanı İslamofobiyle mücadele alanı. Yani gaibi şahitten kıyas ediyoruz, olan şeylerden çıkarmaya çalışıyoruz, bir öngöründe bulunmaya çalışıyoruz çünkü ciddi problemler var.

Benim bu görevdeki sürem bir buçuk yıldır devam ediyor yani bir buçuk yıl önce 23 Şubat 2016 tarihinde Dışişleri Bakanlığımızın web sitesinde yayınladığı açıklamada görebileceğiniz üzere bu göreve atanmamla ilgili Dışişleri Bakanlığımızın ifadesini alıntılıyorum Bakanlığımızın sitesinden: "Kararlı yaklaşımımız çerçevesinde söz konusu atama tarafımızdan memnuniyetle karşılanmıştır."

Malumunuz AGİT'te 57 katılımcı devlet "participating state" sayısı var ve bunlar birer yıl başkanlık yapıyorlar. Benim göreve başladığım dönem Almanya işte bu "intolerance and dismacing as Muslims" diye uzun kelime dizisiyle tanımladıkları bu göreve birini getirmek istediklerinde Türkiye'yle iletişim kurmuşlar ve Dışişleri Bakanlığımız da benimle görüştü; Görevi kabul ettiğim takdirde gereken kararlılığı göstererek Almanya'yla müzakere edeceğini söyledi çünkü Almanya, Almanya'dan bir -zannediyorum- kişiyi düşünüyor idi. Dolayısıyla mutabık kalındı dönemsel anlamda ve görevim devam ediyor. Şimdi Avusturya Dönem Başkanı AGİT'te ve ben Avusturyalılarla çalışıyorum, ocaktan ocağa, işte ocaktan şubata. Avusturya'nın dönemi bitince hangi ülke gelecekte -muhtemelen, İtalya'nın olması ihtimali var- onlar "Biz sizinle çalışmıyoruz." demeyeceklerse süresi yok özel temsilcilik görevinin yani problematik bir şey olmadıkça süresi yok. Bunun da kararlarla ilgili bir tarafı var.

Benim şahsen konuyla ilgim yirmi yıl öncesine gidiyor. Bu yirmi yılın on yılı akademik ilgidir, İngiltere'de bulunduğum sekiz yıllık dönem içerisinde Batı'da -Komisyonunuzun adında "Batı" ifadesi de var- 1996'da Runnymede Trust'ın ilk İslamofobi raporu çıktı. Yani ilk İngiltere'de böyle bir sistematik rapor çıktı. Bu Salman Rüşdi meselesi var, hatırlarsanız, Satanic Verses. Tercüme etmek istemiyorum, Ramazan mübarek gün. O kitabın yazarı Rüşdi'nin meydana getirdiği çalkantı, ifade özgürlüğü "freedom of speech" in tartışmaları vesair bir sürü şeyler oldu o yıllarda. Ben de doktoramı bitirmek üzereydim, doktora talebesiydim İngiltere'de, daha sonra öğretim görevlisi olarak kaldım İngiltere'de ve o dönemde bu Runnymede Trust'ın raporu çıktı. İlk oradan başladı ve masama gelmişti o rapor. Daha sonra devam etti konuyla ilgim. Dinler Tarihi hocası olduğum için mesela bugün ben İlahiyat Fakültesinde Dinler ve Çoğulculuk diye bir ders okutuyorum. Dinler ve Çoğulculuk yani AGİT dokümanları ders malzemesi, Norveç Helsinki Komitesinin bazı materyalleri ders malzemesi ve bu gibi yani konuyla ilgim uzun yıllardır devam ediyor. Avrupa kuruluşlarına davet edilerek uzmanlık düzeyinde, diplomatik düzeyde veya akademik düzeyde katılımım ise 2009 yılında başladı. Avrupa

Konseyinde Strasbourg'daki bazı çalışmalarla AGİT'teki görevim arasında bir ilişki var ve en son bu göreve geldiğimde AGİT'te Bakanlar Konseyi diye ifade edilen yapının konsensüsle karar almasıyla ortaya çıkmış bir görev olduğunu öğrendim. 2004 yılında AGİT'in Sofya'da yapılan Bakanlar Konseyi toplantısında alınan kararlar bu pozisyonlar oluşturulmuş. Üç tane pozisyon oluşturulmuş. Bir tanesi antisemitizmle mücadele. Esasen onun için teklif yapılmış ilk önce. Buna karşılık -hatırladığım kadarıyla Türkiye'nin hamlesiyle- "O zaman Müslümanlara karşı ayrımcılık ve hoşgörüsüzlükle de mücadele olsun" diye bir teklif olmuş, onun üzerine birileri de "O zaman Hristiyanofobiyle mücadele için temsilci kuralım." demişler ve üç pozisyon oluşturularak ancak dengelemeyi düşünülerek bu görev oluşturulmuş. Aşağı yukarı AGİT'in çalışma biçimine dair ipucu vereceğini düşündüğüm için bu backgroundu arz ediyorum size.

Antisemitizmle Mücadele Özel Temsilcisi on yıldır görevde, aralıksız ve inkıtasız. Bu bir rabay, Amerikalı bir haham. O günden bugüne hâlâ görevini sürdürüyor, 70 yaşında ve AGİT'teki bütün irtibat koridorlarında çalışmalarını sürdürüyor. Bizde bu İslamofobiyle mücadele kapsamındaki görevde ilk önce Ömür Orhun Bey Dışişlerinden -şimdi emekli büyükelçi- o zaman AGİT Büyükelçimizmiş, o bu konuyu üzerinde almış, bazı güzel hizmetler yapmış. Daha sonra Kazakistan'dan bir kişi üzerine almış, ondan sonra Talip Küçükcan Bey bir süre bu görevi aldı, sonra o siyasete atıldı ve sonra görevi bana intikal etti.

Bu görevden önce bir başka şey daha var AGİT'te, yine bu görevle ilgili yani İslamofobi'yle mücadeleyle ilgili. O da İnanç Özgürlüğü Danışma Konseyi. Bu, Varşova'da faaliyet yürütüyor, İnsan Hakları ve Demokratikleşme Ofisi olarak ve İslamofobi çalışmalarının mutfağı orasıdır veya antisemitizm çalışmalarının da mutfağı orasıdır. O paneldeki çalışmalarla bu özel temsilcilik çalışmaları birbiriyle kesişiyor.

Şimdi, görev tanımında "Bu özel temsilciler -mesela Müslümanlarla ilgili olan yani benim çalışma alanımda- İslam'ı veya geldikleri ülkeyi temsil edemezler" diye bir tanımlama var. Yani ben Türkiye'yi ve İslam'ı din olarak temsil etmiyorum ama Müslümanların problemleriyle ilgilenen bir özel temsilci olarak tanımlanıyorum AGİT tarafından. Bunun önemli olduğunu düşünüyorum tanımlama bakımından. Onun için paylaşmak istedim.

Sayın Başkan, burada size arz ediyorum. Komisyon üyelerimize herhâlde çoğaltılarak mı verilir? Burada bu konularla ilgili yani hem antisemitizm hem İslamofobiyi -kısaca ifade etmem gerekirse- ilgilendiren, AGİT'in, Bakanlar Konseyinin kararları var, temel kararları var, onu size arz etmek istiyorum ve Danışma Konseyinin de inanç özgürlüğüyle ilgili, tüzel kişiliklerle ilgili bir raporu var, Türkçeye çevrildi. Onu da takdim ediyorum size dosyanın içerisinde.

Şimdi AGİT, konsensüsle karar aldığı için Bakanlar Konseyinde, "Ministers of Council"da, mesela rahatsız olan ülkeler var, İslamofobi'yle mücadele çalışmasının kuvvetli bir şekilde yapılmasından rahatsız olan ülkeler var ama konsensüsle karar alınmadığı için iptal edemiyorlar bu görev alanını. Her sene çok önemli bazı toplantılar var. Bunların birincisi...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Affedersiniz. "Konsensüsle" dediğiniz oy birliğiyle değil mi?

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Affedersiniz, oy birliğiyle. Yani 57 ülkeden 1 ülke itiraz etse geçmiyor karar.

Şimdi, yıl içerisinde yapılan bu toplantılardan en önemlisi, eylül ayında yapılan İnsani Boyut Tamamlama Toplantıları, iki hafta sürüyor. Bu toplantıya diplomatik katılımın yanında yüzlerce STK katılıyor Avrupa'da, Batı'da. İnanç özgürlüğü, kadın hakları, ibadetler, vesaire. Mesela nerede bir tıkanıklık olduğunu düşünen ve onu dillendirmek isteyen bir STK varsa buraya katılıyor ve seslerini duyuyorlar.

Özel temsilcilerinin özette iki görevi var. Bunlardan birincisi, alanlarında farkındalık yaratmak, uyandırmak, konferanslar, toplantılar, seminerlerde konuşma yaparak. İkincisi ve çok kritik olan, ülke ziyaretleri denetlemeleri yapabiliyor özel temsilciler. Yani AGİT'in inanç özgürlüğüyle ilgili prensipleriyle çelişen uygulamaları olduğu şikâyeti gelen ülkelere ziyaret yapmak talebinde bulunabiliyor özel temsilci. Bu kapsamda kendi görev alanımla ilgili örnek vermem istenirse, 2016 yılı içerisinde İngiltere ve İsveç'e inceleme ve denetleme gezisi yaptık, benim alanımda. Bu gezi nasıl gerçekleşiyor? AGİT ve İnsan Hakları Demokratikleşme Ofisi organize ediyor ancak özel temsilcinin talepleri ve incelemeleri istikametinde. Hükümet yetkileriyle Adalet Bakanıyla -Bakan dâhil olmak üzere- İçişleri Bakanıyla, emniyet, savcılık ve benzeri birimleri ilgilendiren yetkililerle, inanç özgürlüğü ve azınlıkları ilgilendiren yetkililerle görüşüyorsunuz. Bu hükümet kanadı, onlardan not alıyorsunuz. İkinci grupta ziyarette STK'lar yani mesela İngiltere'deki Müslüman STK'lar, sivil toplum kuruluşlarıyla görüşmeniz gerekiyor. Bunların kim olduğuna müzakerelerle karar veriliyor ve sonuçta, bu ülke ziyaretinden sonra siz bir rapor hazırlıyorsunuz. Bu raporu hazırladıktan sonra AGİT Başkanlığına veriyorsunuz. AGİT Başkanlığı ilgili ülkenin Hükümetine veriyor, itirazın var mı bu rapora diye. Eğer itiraz gelirse özel temsilciye geliyor, bir mutabakat, bir düzeltme gerekiyorsa yapıyor, ve sair. Eğer uzlaşma olursa bu AGİT'in resmî raporu oluyor o ülkeyle ilgili. Bu önemli bir imkân. Bu anlamda yazılmış, göreve geldiğimden beri yazılmış İngiltere raporu var, İsveç raporu var ve geçen ay içerisinde de Bosna ve Almanya hakkında böyle iki rapor gezisi yapmış olduk.

Bulgaristan'a ziyaret talebinde bulundum. Bulgar Hükümeti "hayır" demedi ama -sanıyorum Avrupa Birliği Dönem Başkanı olacak Bulgaristan- yoğunluk nedeniyle tarihin uygun olmadığını söyledi. Böyle ziyaret ve inceleme imkânlarınız var yani 57 ülke içerisinde. Bu görevimizin işleyiş biçimi. Bunu sizinle paylaşmak istedim.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – AGİT'in resmî raporu olan var mı yaptığınız raporlamalarda?

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Yok. Benim dönemimde rafa geçmedi henüz. Mutabakat arıyoruz şu anda. Mesela itiraz ettiği İsveç.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – "İsveç" dediniz.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – İngiltere ve İsveç dedim. Yazılmış, bitmiş, hükümetlere verilmiş iki rapor bunlar. İsveç raporda bir iki noktaya alternatif şöyle olmalı diye öneride bulundu. Ben şimdi onu inceliyorum. İngiltere'den dönüş olmadı henüz. AGİT Başkanlığına dönüyorlar, oradan da bana geliyor. Yani mutabakata alınmış bir rapor yok şu anda henüz, bekliyoruz.

Bosna'da İslamofobi konusu bile gündeme geldi. Pek bilinmeyen bir şey. Bosna'nın Dayton'dan sonraki yapısıyla ilgili olmak üzere bir sıkıntı var, bir tıkanıklık var. Mesela Katolik Hırvatlar ile Ortodoks Sırp'lar dinî komünite, topluluk olarak tanınıyorlar Bosna devleti tarafından fakat ev sahibi diyebileceğimiz Boşnak, Bosnalı Müslümanlar dinî topluluk olarak Bosna devleti tarafından henüz kabul edilmedi. Bu pek bilinmiyor, bunun için uğraşılıyor. AGİT bu iş için devrede. İşte ilgili ara bulucu ülkeler devrede. Böyle boyutları var ülke ülke gidilirse.

Şimdi bunu arz arz ettikten sonra bir başlık daha paylaşmak istiyorum. "Durum Tespiti" ana başlığımız altında. Ciddi bir eksiklik var İslamofobiyle mücadele alanında, daha doğrusu bir numaralı eksik, İslamofobiyle ilgili bir tanımlama yapmıyor AGİT. Antisemitizmle ilgili tanımlama yapıldı, tanımlama olmayınca çözüm üretilmiyor. Çözümünden kasıt nedir? Diyelim ki nefret suçları işlendi İslam'la ilgili veya Müslümanlarla ilgili nefret suçları işlendi. Bunun birinci muhatabı yani sosyal, ahlaki boyutun dışında, güvenlik güçleri. Polis bir Vandalizmi, bir camiye saldırıyı, bir Müslüman kadına saldırıyı olay lokasyonuna gittiğinde nasıl tanımlayacak? İslamofobi hukuki anlamda tanımlanmadığı,

AGİT tarafından da tanımlanmadığı için, bu tip suçlar sıradan ırkçı suçlar ya da sıradan saldırı veya taciz veya “harassment” suçları olarak tanımlanıyor. Böyle tanımlanınca da ortada İslamofobi falan olmamış oluyor, kalmamış oluyor. Dolayısıyla ilgili ülkelerde -işte bu Komisyonunuzun zannediyorum çalışacağı veya raporlarında da ortaya çıkacak- Almanya’da, Belçika’da, Fransa’da İslamofobiyle ilgili çözüm sürecine gitmede bir tıkanıklık meydana getiriyor bu. Dolayısıyla AGİT’de Türkiye Cumhuriyeti ciddi bir şekilde üzerine düşeni yapıyor, tekliflerini yapıyor, gerekli diplomatik ilişkileri kuruyor ama konsensüs, işte oy birliği sağlanmadığı için, itirazlar olduğu için bir türlü maalesef sonuç alınmıyor. Dolayısıyla birinci mesele tanım “definition” meselesi. Çünkü antisemitizmle ilgili tanım olmasına rağmen bu alanda çalışanlar ikinci bir tanım peşindeler AGİT’te, bunun için kulis yapılıyor. O da nedir? İsrail eleştirisinin ve siyonizm eleştirisinin de antisemitizm kapsamına konulması çabası içerisinde ilgili çevreler. Böyle bir de yeni bir konu var ama İslamofobiyle ilgili bir tanımlama yapılmamış durumda. Bunun benim çalışma alanımı aşan tarafında ama masamıza gelen tarafında siyasetlerin veya önemli kişilerin dinle ilgili ve siyasetle ilgili yaptığı çalışmalar AGİT’in masalarına düşüyor ve ilgili özel temsilcilerin çalışmalarına uzanıyor. Örneğin, bundan epeyce bir zaman önce yani malumunuz, Sayın Cumhurbaşkanının Almanya’yla olan, Türkiye-Almanya ilişkileri kapsamında bir Nazi açıklaması vardı, Nazi benzetmesi yaparak bir değerlendirmesi vardı. Ben bunu Avrupa medyasında ve ilgili koridorlarda yansıyan kısmı açısından paylaşıyorum sizinle, siyasi açıdan değil. Bununla ilgili çok tartışmalar oldu. Cumhurbaşkanımızdan üç hafta sonra Papa Francis Avrupa’da “refuge” kamplarını, göçmen ve mülteci kamplarını Nazi kamplarına benzetti, açık deklare etti bunu. Büyük bir sessizlik oldu. Bu veriler internette de bulunabilir. Ondan bir ay kadar önce, Avusturya Cumhurbaşkanı herkesi şaşırta bir açıklama yaptı ve neredeyse bir karşı kampanyaya maruz kaldı. Avusturya Cumhurbaşkanının şöyle bir cümlesi oldu, Viyana’da basına açık bir toplantıda, dedi ki: “Yakında Avusturya’da bütün Avusturyalı kadınlar başını örtmek zorunda kalacak, Müslümanlarla dayanışma içerisinde olmak için.” Bilmiyorum, Komisyonunuza geldi mi bu veriler. Avusturya Cumhurbaşkanı dedi ki : “İslamofobi Avusturya’da o kadar çok yükseldi ki -bu, internette var, bakılabilir, benim bu dosyada da var- artık “solidarity” için, dayanışma için bütün Avusturyalı kadınlar başörtüsü takmak zorunda kalacaklar.” gibi, Türkiye’de bile duyulmadık, duyulsa belki tartışmalara sebep olabilecek bir ifadesi oldu. Bu ifadeden dolayı, tabii, Avusturya iç siyasetinde ciddi tartışmalar ortaya çıktı. Hatta “Yakın onu gaz odalarında.” diyen “far right” aşırı sağ kesimler ortaya çıktı, çalkalandı Avusturya.

Bunlar peş peşe oluyor yani AGİT bunları da kapsıyor bir anlamda. Çünkü bu ülkeler AGİT üyesi ve yansıyor dinle ilgili... İşte, örtünme tartışmasıyla ilgili, Belçika’da yakın zamanda helal kesim yasağıyla ilgili karar alındı, 2019’da uygulamaya geçecek falan. Sürekli bir gerilim var, sürekli Müslümanlarla ilgili bir gerilim, hoşgörüsüzlük var ve malumunuz, Avrupa Adalet Divanı, European Court of Justice’in son kararı, yine, iş yerleri isterse, uygun görmezse çalışma alanını, kişileri inancı nedeniyle işten çıkarabilir ama sadece bir inancı hedef almayacak -kararın özü o- genel bir prensip koyacak ve çıkaracak diye ilk defa Avrupa Adalet Divanı böyle bir karar aldı ve bu ciddi bir kriz yani bir kırılma meydana getirdi Avrupa’da çünkü bir üst mahkeme olduğu için böyle bir karar alınca toplumsal mesajı İslamofobiyi normalleştiren bir netice meydana getiriyor idi.

Yine, ilginç bir detay, bu HDİM yani İnsani Boyut Tamamlama Toplantısı. Her sene eylül ayında yapılan, iki hafta süren, 57 ülkenin diplomatlarının, STK’larının katıldığı toplantıda 22 Eylül 2016’da AGİT’in İnsani Boyut Dairesi Başkanı, mesela Türkiye’de... Bu AGİT’te olunca çok önemli oluyor, önemli bir hadise oluyor. Varşova’da oldu, ben de oradaydım. Can Dündar’a Alternatif Nobel Ödülü verdiler, 100’den fazla kişinin katılımıyla. Bu, 15 Temmuzdan sonra olan bir hadise. Ben konunun tarafı olup olmama penceresinden konuşmuyorum, bir gözlemimi paylaşıyorum. Ama mesela, 15 Temmuzda Türkiye’de hayatını kaybeden basın mensubu ya da başka kişilere yönelik herhangi bir insan hakları ya da mağduriyet meselesi gündeme gelmiyor AGİT’te. Türkiye’den oraya konuyu

izah için katılım olmuştur, maalesef az bir dinleyici olmuştur. Yan odada aynı saate koymuş AGİT Can Dündar'ın konuşmasını, aynı saate koyuyor Türkiye'nin oturumunu ve bunlar da önemli bir şey bence AGİT'in çalışma biçimini ifade etmesi bakımından.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Can Dündar'a verme gerekçelerini... Metinde ne var?

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Metni ben görmedim de zannediyorum Cumhuriyet gazetesine verildi, o aldı. Öyle bir şey oldu orada ve konuşma yaptı. Onu çağırdılar işte, takdirlerinize bırakıyorum onun analizini.

Şimdi, bir başka mesele, gittikçe artan derecede -bu da bir başlık- güvenlik politikalarıyla ilişkili olarak ele alınıyor İslamofobiyle mücadele. “Securitization of religion” diye geçiyor metinlerde ve bununla ilgili bir gerilim var. İşte, malumunuz olan bombalar, patlamalar vesaire kullanılarak, antiterör kanunları ileri sürülerek ilgili ülkelerdeki Müslüman toplulukları rahatsız edecek bazı uygulamalar yapılıyor. Örneğin İngiltere'den ben somut bir örnek vereyim; raporunu yazmış, bitirmiş olduğum için ve şu anda İngiliz Hükümeti değerlendiriyor raporu. Antiterör raporunun detayını sunamam tabii takdir edersiniz. Antiterör kanunu var İngiltere'de ve bu kapsamda, örneğin okullarda –çok konu var da, kanunun içerisinde var- öğretmenler ve kamu görevlileri herhangi bir çocuğun ekstremist eğilimi olduğu düşünürse, aşırılığa yönelme eğilimi olduğunu düşünürse bunu yetkililere şikâyet edip ailesinden alma hakkına sahiptir. Buraya kadar varan bir problem alanı var Müslümanlara yönelik. İsveç'te benzer sorunlar var. Hükümet yetkilileriyle konuştuğumuzda çözmeye çalışıyorlar, işte “Denge bulalım.” diyorlar, vesaire.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Ailelerinden alıp ne yapıyorlar?

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – İhlâmlaştırıyorlar yani maksat o. “Counter-radicalisation” yani aşırılığa karşı bir eğitim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Aşırının ölçütü ne?

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – İşte çok güzel bir soru sordunuz vekilim. Onu tanımlamıyorlar. O, işte o andaki yetkilinin, otoritenin, yerel bölgedeki emniyet amirinin... Çok değişken bir şey o. Bizim de itiraz ettiğimiz noktalardan birisi bu soru işte yani kim karar veriyor aşırılığa? Ama deminki okul örneğinde nasıl bir uygulama yaptıklarını arz edeyim. Bir “software” geliştirmişler, bütün İngiliz okullarına konulmuş, “public” yani devlet okullarına konuldu bilgisayarla. Burada öğrenci -şifreyle falan giriyorlar bilgisayara- eğer mesela İslami kelimeler giriyorsa “Google search”e, bu, oradaki öğretmene, müdüre bağlı olmak üzere aşırılık eğilimi olarak nitelendirilebiliyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanı Almanya'daki bir konuşmasında -o dönem Başbakanı- “Lütfen, bulunduğunuz ülkeyle entegrasyonu sağlayın, mutlaka entegre olun.” şeklinde...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Şüphesiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, bunlarla nasıl izah edilebilir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şöyle yapalım... Ama zeminden kayabilir, bağlamından kopabiliriz. Sonra...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Sunumu bitirip soru-cevabı yapalım mı Sayın Vekilim? Güzel bir soru, o da güzel bir soru ama soru-cevap kısmında izin verirseniz şey yapalım.

Ben biraz veri paylaşıyorum ve küçük bir gezi yapmak istiyorum sizinle bazı noktalarda, takdirinize sunmak istiyorum. Yani İngiltere’den böyle bir örneği verdim. Daha çok örnek var. İsveç’ten böyle bir, Almanya’da... Hemen Almanya’dan örnek vereyim mesela Almanya demişken. İşte iki hafta falan oldu Almanya’daki teftiş ziyaretimizi bitirdik; denetleme, inceleme ziyaretimizi bitirdik. Berlin Emniyet Müdürlüğüne yaptığım ziyarette sordum yani dedim ki Müslümanlara yönelik... Yani Alman Federal Emniyet Müdürlüğü’nün 2016 raporuna göre –onların resmî rakamı- 99, sadece 2016’da 99 mescede saldırı var. 2015, 2014, bunları... Müslüman kuruluşların raporlarına göre 2-3 kat bu rakamlar. Peki, bu suçlar, bu saldırılar sizin raporlarınızda, polis raporlarında nasıl geçiyor dedim. Çok cevap veremediler. Yalnız “Yeni bir gelişme var.” dediler. Ocak 2017’den itibaren “İslam düşmanlığı” diye bir suç polis kayıtlarına girmiş. Bana gösterdiler.

BAŞKAN – İlk üç ayın verileri de açıklandı.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Açıklandı ama Ocak 2017’den itibaren itibaren olan veriler de var bende. İşte, ocak, şubat, mart için 66 tane kaydetmişler vesaire. O sadece Berlin bölgesi için.

Bu aslında iyi bir örnek olarak da nitelenebilir Almanya’da, ilk defa oluyor. Avrupa ülkelerinde böyle bir şey yok. Bir de yeri gelmişken... Kanada’daki İslamofobiyle mücadeleye dair bir karar geçirildi Kanada Parlamentosunda. Bu da iyi bir örnek. Tabii, uygulaması ayrı bir mesele. Uygulamanın sosyal boyutu var, hukuk boyutu var, yürütme boyutu var, yasama boyutu var, bir sürü boyutu var, o uzun bir tartışma.

Şöyle yapmak istiyorum: Öneriler kısmına hızla geçmek istiyorum, sonra soru-cevap üzerinden gidelim uygun görürseniz. Birincisi: Bu Komisyonumuzun çok önemli olduğunu vurgulayarak Komisyonumuzun çalışma konusunda, alanında ilgili bakanlıklarda da birer masa kurulmasını öneriyorum ben. Yani Dışişleri Bakanlığı başta olmak üzere, Adalet Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığımız da olmak üzere bu bir daire mi olur, bu artık bakanlıklarımızın takdirinde ama bu konu bitmeyecek bir konu çünkü mülteci meselesiyle kilitlenmiş bir mesele; Avrupa için de Batı için de çok önemli bir mesele. Amerika’dan hiç bahsetmiyorum. Amerika zaten ayrı bir ortamda, süreçte.

İkincisi: Bütçe meselesi. Yani Türkiye’nin üye olduğu Batılı kuruluşlarda eğer bu mesele gündeme getirilecekse uluslararası süreçte, oralara katkıda bulunulmalı. AGİT’e antisemitizmle mücadele için bu konuda çok yüksek meblağlarda ödeme yapılıyor, AGİT bütçesine sadece antisemitizmle mücadele için büyük rakamlar harcanıyor, özel birimler var.

BAŞKAN – Bu yapılan bağışlar tamamen o istikamette mi harcanmak üzere...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Adı konuluyor.

BAŞKAN – Şartlı bağış.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Evet, öyle deniyor Sayın Vekilim, şartlı bağış.

Şimdi, İslamofobiyle ilgili Türkiye’nin zaman zaman -ben detaylarını çok bilmiyorum- bağışları var. Geçen sene de yaptı, bu rakamı burada telaffuza gerek yok ama bir maliyet boyutu var bu işin, etkinlik yapabilmek ve örneğin uluslararası düzeyde dile getirmek için.

Üçüncüsü ya da sıralama farklı olabilir: Kesinlikle AGİT Bakanlar Konseyinden karar çıkmadan çok iyi mesafe alınamıyor. Buna rağmen AGİT’te çalışmalar yapılıyor, birtakım broşürler üretiliyor, kitapçıklar üretiliyor, eğitim programları yapılıyor ama istenen mesafe alınmıyor çünkü karar yok, AGİT Bakanlar Konseyinde İslamofobiyle ilgili karar yok, tanım yok, iliştilmiş cümleler var. Dosyada, o ilgili kararlarda göreceksiniz Sayın Vekilim.

Bir diğ er önerim, bu çok önemli bir mesele: Batıda İslamofobiyle mücadele için sivil toplum kuruluşları üzerinden gidilmesi gerekiyor. Devletlerde kurulan, örneğ in Avrupa'daki devletlerin önemli bir kısmının parlamentolarında antisemitizm komisyonları var. Mesela Almanya'da var, İngiltere'de bununla ilgili komisyonlar var ilgilenen. Onlar görevini yapacak bu komisyonlarda ama uluslararası arenada tartışabilmek için STK'ları desteklemek gerekiyor, Türk toplumununun STK'larını Avrupa'da desteklemek, burada yetiştirmek gerekiyor.

Bir başka önemli gündem İslamofobiyle mücadelede, bu "şiddete dayalı, ekstremizmle mücadele" ifadesi Batı'da çok önemli bir mesele, şiddete yani "violent extremism" ifadesi. Şiddete dayalı aşırılık veya ekstremizm diye söylüyoruz.

Şimdi, pek çok politika buna dayandırılıyor. Ortada bir terör tehdidi var, ekstremizm tehdidi var, "foreign fighters" yabancı savaşçılar, DAİŞ vesaire ilişkisi içerisinde Müslümanlara yönelik ciddi ve yükselen bir hoşgörüsüzlük ve tahammülsüzlük var Avrupa'da. Avrupa'da görüştüğ üm hiçbir Avrupalı siyasi veya diplomat bunu reddetmedi. "Evet, var problem." diyorlar, bunun da kayıtlara geçmesinde fayda var. Yani probleme itiraz eden yok ama çözümünde "Olurdu, olmazdı." şeklinde detaylara iniyor. Buraya beni davet ederken vurgulamıştınız, kurumsal düzeyde siyasilere Avrupa'da söylemleri; yargıda Müslümanlara yönelik, dinle ilgili olduğ u açık olan ayrımcılıkların eriyerek dava konusu olması, aylar sürmesi ve özelliğ ini kaybetmesi ve sonuç alınmaması gibi konular artıyor.

Hem sivil toplum kuruluşları raporlarında hem devlet raporlarında İslamofobi var. Yani onun altını çizmem gerekir, kimse itiraz etmiyor. Örneğ in Alman German Institute for Human Rights'ın 2016 raporu Almanya'daki Müslüman ve Türk öğrencilere okullarda ayrımcılık yapıldığı nı kabul ediyor mesela, kendi raporları. Veya aynı şekilde Federal Criminal Police Office 2016 raporu bunları kabul ediyor. Mesele dolayısıyla Sayın Vekilim, çözüm noktasında eksiklerin ne olduğ u ve burada adım atılıp atılmadığı meselesi. Bu da artık siyasetle alakalı, uluslararası ilişkilerle alakalı bir tartışma.

Yani o şeyi tamamlamak istiyorum, şiddet içeren aşırılık argümanı ile ilgili çalışma yapılmasında fayda var. Yani bunun Batı'da Müslüman komüniteleri, toplulukları mağdur eden bir söyleme dönüştüğ ü gerçeğ ine yönelik bir çalışma yapılmasında fayda var.

Son olarak maalesef şöyle bir mesele de var İslamofobiyle ilgili direkt alakalı olan: Çok kabaca, malumaliniz olan Orta Doğ u meselesinin Avrupa iç siyasetine yansımada -Türkiye ve Avrupa ülkeler ilişkilerinde bunu çok sık yaşıyoruz- Avrupa içerisinde demokrasi ama dışarıda darbe veya "non-democratic" demokratik olmayan şeylere razı olan bir Avrupa şeyine yönelik bir eleştiri geliştirmemiz gerekiyor, iç ve dış eleştiri geliştirilmesi gerekiyor. Bunun detaylarına girmiyorum, zannediyorum, bu anlaşılıyor. Yani Avrupa'da demokrasi, demokrasinin gerektirdiğ i insan hakları, inanç özgürlükleri ama Avrupa dışındaki ülkelerde demokratik olmayan çözümler makul ve meşru kabul ediliyor neredeyse. Bunun şöyle bir yansımada var, konumuzla ilgisi şu bunun, bunu tartışanlar da başladı Avrupa'da: "Avrupa'da işsiz kalmış, mağdur olmuş genç Müslümanların radikalleşmesini tetikliyor bu çifte standartlı politik söylem." deniliyor.

Bütün bunları özetlersem AGİT Büyükelçiliğ imiz, YTB ve ilgili kurumlar devrede olmak üzere sivil toplum kuruluşlarınının AGİT'in yıl boyu süren, devir daim eden toplantılarına katılımı sağlanmalı ve desteklenmeli. Bu öneriyi yapmak istiyorum.

Bir de Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilgili bir belki not düşülebilir. Diyanet İşleri Başkanlığı, Avrupa'da DİTİB'ler, Diyanet vakıfları gibi hususlar var malumaliniz; kritik konular onlar, beni aşırıyor, ülkemizin politikasıyla ilgili meseleler, siyasi partilerimizin çalışmalarıyla ilgili meseleler. Ama Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Türkiye'deki özel yapısı itibarıyla İslamofobiyle meşgul olmasını Avrupa muhatap almıyor çünkü zaten içeriden bir kurum Diyanet diye düşünüyor. Zannediyorum bu ifadem in bir kapsamı var, o anlaşılıyor bu masada. Yalnız Avrupa'da din görevlilerimiz devam ettiğ i sürece

-Avusturya sorun çıkarıyor, Belçika sorun çıkarıyor, Hollanda sorun çıkarıyor- din görevlilerimizin bilinçlendirilmesi, donatılması çalışmaları çok önemli Diyanet tarafından veya iş birliği hâlinde Komisyonumuz, YTB devrede olabilir, Gençlik Bakanlığımız devrede olabilir. Fakat bağımsız, spesifik ama koordine edilen, oryante edilen sivil toplum kuruluşlarıyla bu mücadele sürdürülmeli. Onlarca sivil toplum kuruluşu var AGİT'in, Avrupa Konseyinin ve Avrupa Birliğinin bu konularda, nefret suçları, antisemitizm, İslamofobi, inanç, insan hakları etkinliklerine her sene düzenli katılıyorlar ve bunların AGİT'in üyesi ülkelerle bir ilişkisi var, bu STK'ların.

Şu anda bu kadar arz etmek istiyorum. Soru-cevap kısmında uygun görürseniz belki bazı cevaplarım da olabilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Hocam teşekkür ediyoruz biz de.

Sanırım Mahmut Bey'in bir sorusu var, onu sonraya bırakalım demiştik, onunla başlayabiliriz.

Tekrar etmek ister misiniz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir soru daha var ilave olarak, izin verirseniz.

Sayın Hocam dedi ki: “Din görevlilerimizin yurt dışında çalışmasıyla ilgili Avusturya, Belçika’da sorunlar var, sorun çıkarıyorlar.” Ne sorun var, ne çıkarılıyor?

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Detaylarını bilmiyorum ama zannediyorum vize alma boyutuyla... Eskiden de zaman zaman yapıyorlardı, Hollanda da yapıyordu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Vize mi yoksa şu mu: Ben buradaki Müslüman olan topluluğa ben bu, dinî anlamda din görevlilerine, yine Müslüman din görevlilerine kendi ülkemde üniversite açıp, ilahiyat açıp, bu konuda bölüm açıp bu eğitimi verebilir miyim? Verebilirim. Bunun maaşını, ben ülkemdeki vatandaşımın inanç özgürlüğü açısından, ibadet özgürlüğü açısından kendi maaşım, ben öderim. Bir başka ülke bunu ödemesin, vatandaşımız başka bir ülke...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Yani Hollanda’da, Almanya’da ilahiyat açmayı mı kastediyorsunuz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Avusturya özelinde bu konuda böyle diye biliyorum. Esas, ana mesele bu. Ben diğer ülkeleri bilmiyorum, özür dilerim. Yanlış bir şey söylüyorsam lütfen beni düzeltiniz. Şu deniliyor: “Benim ülkemde vatandaşları arasında ben din ayrımı yapmam. Vatandaşım istediği dinde, nüfusumun binde 10’u kadar eğer o inançla ilgili, hangisi olursa olsun, eğer eğitim almak istiyorsa, ben lisemi de ortaokulumu da üniversitemi de açarım fakültemi de açarım, ona göre o dinin gelişmesi için ödeneği, vesaireyi de ben kendim yatırırım. O inancın fazla olduğu diğer ülkelerin hiçbirine ben vatandaşları muhtaç ettirmem. Vatandaş arasındaki ayrımcılığı yapmam.” Ne derece doğru, ne derece yanlış? Bize böyle iletmişlerdi, ben bir toplantıya gitmiştim.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Yani Sayın Vekilim, keşke öyle olsa. Ben yıllardır Hollanda’da, Avusturya’da ve Almanya’da bu tip fakülte kurma süreçleri içerisinde akademisyen olarak da tartışmalar içerisinde yer aldım. Biz de mesela, diyoruz ki o müzakerelerde, aynen sizin kullandığımız cümleleri söylüyoruz Avusturyalılara, Almanyalılara yani “Siz karşılayın, siz ödeyin, bu fakülteleri kurun.” diye. “Hayır. Bütçesini komünite yani topluluk ödesin, eğitimini biz verelim.” diyorlar. İlk ve ortaöğretim zaten din görevlisi yetiştirme noktasında yok, o malumunuz. İlahiyat kurulması tartışması var. Ona da imam yetiştirme fakülteleri, bölümleri diyorlar. Orada ihtilaf var Sayın Vekilim. Bu fakültelerin müfredatları, içeriği ve ehil, uzman din görevlisi yetiştirilip yetiştirilmeyeceği... Zaten ne oranın ne de

Türkiye'nin ciddi bir itirazı yok benim bildiğim kadarıyla buna. İtiraz edilen husus -benim de şahsen itiraz ettiğim görüşmelerimiz oldu, önerilerimiz oldu- program içeriğinde uzmanlığın gerektirdiği müfredatın sağlanmayışı temel şikâyetir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Müfredata itiraz etmiyorlar sanki.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Onu söylemiyorlar belki, söylememiş olabilirler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim.

Mesela şu anda Alevilikle ilgili Avusturya'da üniversite açılan bölümler var, tanıdığım hocalar var bu konuyla ilgili ve gerçekten... Dedim ki: Peki yani bu müfredatı hükümet mi belirliyor? Yani devlet mi belirliyor, siz yoksa bu konuda özgür ve serbest misiniz? Özgür ve serbest olduklarını söylediler.

İsterseniz bu konuyla ilgili, o arkadaşla irtibata girilsin, Komisyonu o arkadaşlar bir dinlesin. Bilemem, tabii, karar, takdir Komisyon Başkanımızın.

BAŞKAN – Düşünelim bakalım.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – O konuya bir ekleme yapabilir miyim Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Şöyle bir açıklama da yapayım: Çok fazla vaktimiz de kalmadı çünkü Gençlik ve Spor Bakanlığından gelen arkadaşlarımız var. Peki, niye böyle, bu kadar sıkıyırdık bu gündemi? Hocamın yetişememe, gelememe ihtimali vardı, biz diğer arkadaşları dinleyelim dedik. Ama o konu da çok önemli, ona da vakit ayırmamız gerekir. Bence kısaca... Elbette sorular da kalmasın ortada, onları cevaplandıralım, soralım ama kısa kısa yaparsak sevinirim.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Yani bu önemli bir konu, Sayın Vekilimin sorduğu.

Şimdi, Almanya'da da Avusturya'da da Alevi toplumu ayrıca tanınıyor biliyorsunuz, bir de "Sünni topluluğu" diyorlar yani Avusturyalıların ifadesiyle, Almanların ifadesiyle Sünni bir toplum var orada. Sünnilerin kurumsal yapısını bir üst çatıda toplama çabası var özetle. Almanya'da da Avusturya'da da Alevi toplumunu belli bir formatta tanıyor. Mesela Ahmediye var aynı şekilde, Ahmediye diye bir hareket var, onu da tanıyor. Ama Sünni toplulukla ilişkili sorun ifadelendiriliyor bu ilgili ülkelerde. Dolayısıyla üniversite düzeyinde onların eğitim programları problemlî hâle geliyor. Alevi topluluğa farklı bakıyor Avusturya ve Alman devlet yetkilileri, Sünni komüniteye farklı bakıyorlar. Kısacası bu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İnanç anlamında, ibadet anlamında görüyor ve mesela biz burada... Yani onu inanç olarak, ibadethane olarak, bizdeki aynı, cami statüsündeki ne statü varsa hepsini vermiş durumda Avusturya mesela.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Son kanunla, biliyorsunuz, kapatmaya başladı camileri, dernekleri.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ne zaman son kanun dediğiniz?

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Geçen sene İslam kanunu... Yani 1900'lerin başından beri...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok Üstat, ben aşağı yukarı altı ay önce filan gittim ben, öyle bir şey yok.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Yok, ben Aleviler için söylemedim. Yani arz ettiğim gibi
Sünnilerin yani Avusturyalıların ifadesiyle Sünni camilerin yapılandırmasıyla ilgili kurallar getirildi
yeni İslam kanununda.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok Üstat. Ben de bilgilerimi tazeleyelim, siz de bilgilerinizi
tazeleyin.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Hayhay, öyle yapalım.

Avusturya'nın ilgili kanunu bize, AGİT'e gelmişti de oradan biliyorum Sayın Vekilim, o açıdan.

BAŞKAN – Peki, evet, bu anlaşılmıştır.

Diğer arkadaşlarımızın sorusu var mı sayın vekillerim? Yok.

Peki, Hocam çok teşekkür ediyoruz.

Ama benim bir iki sorum var, o zaman ben onları sorayım.

Şunu anladım ben: AGİT bu işin en tepesinde bulunan bir yer. Özellikle mühimseyip oraya dönük
birtakım stratejiler kurgulamakta fayda var bu işin hâl çaresi için diye anladım. Doğru anladığımı
sanıyorum.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – AGİT'le irtibatı sürdürmek lazım, onun çatısı altındaki
faaliyetlere katılmak lazım.

BAŞKAN – Peki, bir tanımlamanın olmadığını söylediniz. Ya, biz onu bir önceki toplantıda da
arkadaşlarımızla tartıştık. Yani öncelikle bir tanımda bulunmamız gerekiyor, bunun adını koymamız
gerektiriyor. Buna İslamofobi mi diyeceğiz, İslam düşmanlığı mı, İslam karşıtlığı mı, başka bir şey mi
falan ama gördük ki bunun AGİT kayıtlarında da bunun tanımı yok.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - Dolaylı tanımları var, direkt tanımı yok.

BAŞKAN – Evet ama önce bu işe bu tanımdan başlamamız gerektiğini de söylediniz. Sizin bir
fikriniz var mı Hocam? Ne desek tam oturmuyor ve olmuyor. Bu işe kafa yormuş birisi olarak sizin bir
öneriniz var mı?

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - Batı'da bazı çevreler "İslamofobi" kavramının kullanılmasına
itiraz ediyorlar, İslamofobi kavramının kullanılmasına itiraz eden çevreler Yahudi kuruluşlar.

BAŞKAN – Onun sebebi ne olabilir?

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - Birkaç sebebi var esasen. Birinci sebebi: Kavramın
etimolojisinden gidiyorlar, "phobia" olurdu, "fobi" olurdu, olmazdı tartışması yapılıyor ama esasen bir
açıdan bakılırsa tartışmanın belki sabote edilmesiyle de alakalı görülebilir. Benim önerim "academia"da,
araştırma raporlarında "İslamofobi" kavramı oturduğu için şu süreçte problematize etmenin bir faydası
olmadığı kanaatindeyim. "İslamophobia" mi diyelim, "anti-Muslim" mi diyelim?" Tabii, uluslararası
metinler açısından konuşuyorum ama ben "İslamofobi" kavramının devamında mahzur görmüyorum.
Bunun için yeni bir kavram arayışına girdiğimizde esas tartışmalardan kopulması endişem var yani
içerikten kopulması endişem var.

BAŞKAN – Bir şey daha... Bu toplantıları, AGİT toplantılarını, STK'ların AGİT toplantılarını takip ettiğinizi söylediniz, “Bu, çok önemli.” dediniz. Bu açıdan Türkiye’yi değerlendirdiğimizde işin neresindeyiz, var mı yani önemli derecede takip eden STK’larımız?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hemen onunla bağlantılı...

BAŞKAN – Peki, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Biz de bunların gündemini takip etmek için katılabilir miyiz, bu gündemleri nasıl öğrenebiliriz, ne yapabiliriz?

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - O mekanizmayı bilmiyorum efendim, Dışişlerimiz biliyor daha ziyade.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Veya sitelerinde ilan ediyorlar mı?

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - Tabii ama katılım bireysel olmuyor herhâlde, bir kurum ya da STK olarak...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cümlelerin bir yerinde dediniz ki: “Evet, burada yürütüldü ama STK üzerinden halka açık, katılımlar da çok yüksek.” Notlarımı aldım.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - Evet, STK olarak müracaat ediyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – STK’sız olarak, vatandaş olarak öğrenmek istedim.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - Yok, öyle vatandaş katılımı olmuyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İzleyici anlamında...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - Hayır, katılanların hepsi, yüzlerce kişi diplomatik delegasyonlardan geliyor veya akredite edilmiş STK’lar oluyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki.

BAŞKAN – Hocam, çok teşekkür ediyoruz.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - Ben teşekkür ederim dinlediğiniz için.

BAŞKAN – Yani çok uzaktan geldiniz ve sırf bu iş için geldiniz, son derece de istifade ettik, önemli bilgileri de aktardınız.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - Vazife addettim, teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Biz de tekrar teşekkür ediyoruz.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bu sunum var mı Hocam dijital ortamda ya da...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - Yok, maalesef yani sürenin darlığından dolayı sunumum bu, onu da arz etmiş olayım.

BAŞKAN – Hocam, izninizle biz diğer arkadaşlarımıza, diğer konuya geçelim.

Gençlik ve Spor Bakanlığından gelen arkadaşlar dijital oyunlar ve islamofobi...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY - Ben de dinleyebilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, hiç mahzuru yok.

Buyurun arkadaşlar.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ
HUZEYFE YILMAZ – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; toplantımızın hayırlara vesile
olmasını diliyorum.

Hocama da çok güzel sunumu için teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, biraz önce konuştuğumuz konuların aslında vücut bulması açısından yani nerelerde
aslında bu İslamofobik ya da İslam düşmanı öğeler var, ilginç bir konudan bahsediyor olacağız, dijital
oyunlarda İslamofobi konusuna değiniyor olacağım birazdan sizlerle.

Ben Eğitim Kültür ve Araştırma Genel Müdürüyüm, Huzeyfe Yılmaz, aynı zamanda Gelişmekte
Olan Spor Branşları Federasyonunun altında dijital oyun as başkanlığı var, orasının da as başkanlığını
yürütüyorum bu oyun konusuyla ilgili. Elektrik elektronik yüksek mühendisiyim.

Bu çalışmaya bir buçuk yıl oldu aslında başlayalı. Yani birazdan detaylarından bahsediyor
olacağım, verilen içerikler bir internet çalışması değil. Tamamı bizim kendi içimizde bir ekibimiz var
bu işle ilgili. Bir web sitemiz var, bu web sitesinde ihbar gönüllüleri bize bu konuyla ilgili bilgiler de
gönderiyorlar. İçeride bir ekibimiz bu oyunları oynuyor, İslamofobik ya da İslam düşmanlığı görülen
öğeleri buluyorlar ve onları da biz internet sitesinde yayınlıyoruz, hatta videoları da birazdan sizinle
paylaşıyor olacağım.

Şimdi, sunumu iki aşamada sizinle paylaşmak istiyorum.

Birincisi: Oyun ve oyun endüstrisi ne âlemde, dünyada nerede, Türkiye’de nerede yani kaç tane
oyuncu var, bu tür şeylerden bahsediyor olacağım. İkinci aşamada da neden bu İslamofobik öğeler bu
oyunların içerisine konuluyor, bu oyunlar neler, kısaca da onlardan bahsediyor olacağım.

Bir sunumumuz var, buradan gidelim müsaade ederseniz.

Oyun, insanlığın var oluşundan bugüne süregelen bir kavram aslında. İşte, biliyorsunuz, milattan
önce, satranç 2000’li yıllarda, ilk bu Mısır piramitlerindeki kabartmalarda bulunuyor. 15’inci yüzyılda
kraliyet oyunu, şu anda günümüzde de hâlâ bu oyun devam ediyor. Onun için, oyun aslında hep var.
Dijitalleşmeyle birlikte oyun da artık dijitalleşmeye başladı. İşte, körebelerden, vesairelerden başlayan
oyunlar artık tabletlerde, mobil cihazlarda, internet kafelerde, oyun kafelerde mevcutta şu an var
malumunuz.

2015 yılı itibarıyla dijital oyun sektörü Hollywood sinema sektörünü veya endüstrisinin gelirini
geride bırakmış durumda, böyle bir şeyden bahsediyoruz bu sektörle ilgili.

Oyun hem eğitimden sağlığa, iş hayatından askerî alanlara kadar birçok alanda da kullanılıyor
biliyorsunuz, askerî alanda bir sürü simülasyonlar falan oyun şeyleriyle yapılıyor, sağlığa da birçok
alanda kullanılıyor.

Şimdi, şöyle bir rakam var: 2013 yılında 76,5 milyar dolar iş hacmine sahipken şu an 100 milyar
doları geçmiş durumda bu sektör. Yaklaşık yıllık büyüme oranı 8 ila 10 arasında, büyüyor her yıl
bu sektör. Yani Türkiye’nin bütçesinin 130-140 milyar dolar olduğunu düşünürsek yaklaşık Türkiye
bütçesine yakın bir sektörden bahsediyoruz ve hem müzik hem film endüstrisini de geçmiş durumda
sektör olarak.

Peki, bu 2013 verisi, “MMO” dediğimiz “multiplayer” on-line oyunlar. Yani hangi platformlarda bu oyunlar oynanıyor diye baktığımızda, yüzde 20 “multiplayer”, yüzde 17 akıllı telefon, yüzde 10 bilgisayar, yüzde 37 konsol, yüzde 10 sosyal medya oyunları, tablette yüzde 6 ortalaması var.

Şöyle baktığımızda, mobil oyunlarda ciddi bir artış olduğunu görüyoruz aslında yani 2013 yılında 17,6 milyar dolar olan mobil oyun sektörü şu an 35,4 milyar dolara çıkmış durumda ve toplam sektörün de yüzde 34’üne gelmiş durumda. Yani 100 milyar doların üzerinde bir oyun sektörü düşünürsek yüzde 34’e de mobil oyunlar gelmiş durumda. Bu rakam 2013 yılında yüzde 23’lerdeydi.

Peki, dünyada dijital oyun ne âlemde diye baktığımızda 1 milyardan fazla kişi dijital oyun oynuyor ve her geçen gün de artış gösteriyor bu sektör. Bu da ilginç bir istatistik. Şöyle 4’e böldüğümüzde özellikle Avrupa, Orta Doğu, Afrika bu sektörün yüzde 22’sini haizken Çin, Asya Pasifik yüzde 47, Latin Amerika ve Kuzey Amerika da toplamda yüzde 30’luk bir paya sahip. Mobilde de Avrupa, Orta Doğu ve Afrika’da 460 milyon mobil oyuncu var. Asya Pasifik’te ve Çin’de 760 milyon oyuncu var, Latin Amerika’da 160 milyon, Kuzey Amerika’da da 150 milyon mobil oyuncu var. Biraz önce bahsettim yani 100 milyar dolar iş hacmine sahip şu an itibarıyla.

Bir detay istatistik daha var yani sektörün gidişatını da görmemiz lazım ki en azından nerelerde bu tür şeyler oluyor, onu da bilmek adına anlatıyor olayım. Konsol oyunlar 2013 yılında yüzde 31’e sahipken 2017 yılında burada bir düşüş var, yüzde 24’e düşmüş.

BAŞKAN – Konsol oyun...

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ
HUZEYFE YILMAZ – Konsol oyun dediğimiz bu PlayStation tarzı oyunlar.

Tablet dediğimiz oyunlar yüzde 12’den yüzde 14’e çıkmış durumda. “Smart phone” mobil oyunlar yüzde 17’den yüzde 22’ye çıkmış durumda. Bu “MMO” dediğimiz yani “multiplayer” on-line oyunlar –birazdan farklı detaylar da veriyor olacağız- onlar hâlâ aynı seviyede devam ediyor.

Şimdi, bu sektörün de şeyini bilmek açısından, mesela Gamescom fuarı diye bir fuar var, yılda 350 binin üzerinde ziyaretçiye, 7 binden fazla gazeteciye, 700’ün üzerinde şirket ve ciddi bir katılımçıya sahip. Geçen yıl Türkiye buranın partner ülkesiydi. ESL var, Elektronik Sporlar Ligi yani aynı elektronik spor anlamında kullanılan topluluklar kurulmuş durumda, bir sürü turnuvalar düzenleniyor birçok ülkede. Mesela E3 dediğimiz, sadece basın ve oyun sektörü mensuplarının alındığı ve giriş ücreti 800 dolar olan -yaklaşık 50 bin civarında- bir fuar gerçekleşiyor bu anlamda, mesela Tokyo Game Show 250 binin üzerinde gene. Yani sektör bu anlamda gerçekten çok canlı, bu oyun sektörü.

Mesela şöyle bir istatistik var: Newbee diye 5 kişilik Çinli yıldız oyuncuların kurulu bir takım var, 2014 yılında kurulmuş. Dünya Dota 2 Şampiyonası’nı kazanıyorlar ve bir e-spor turnuvasında kazanılmış en yüksek para olan 5 milyon doların sahibi oluyor bu takım. Mesela Carlos Rodriguez katıldığı turnuvada 850 bin dolar, sponsorlardan yaklaşık 950 bin dolar gelir elde ediyor. Yani şu an Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray, hepsi e-spor takımları kuruyorlar bu anlamda, bu sektörün içerisine giriyorlar, sürekli de bu artan bir ivmeyle devam ediyor.

Peki, Türkiye’de durum ne? Birazcık da belki o açıdan bakmak lazım. Şimdi, Türkiye’de de yaklaşık 25 milyon civarında oyuncu var yani bu artarak da devam ediyor. Şu an 500’ün üzerinde, 600 milyon dolar civarında bir iş hacmine sahip Türkiye’de de bu anlamda ve 39 milyon saat oyun üzerinde süre geçiriliyor, bunların detayları var, daha fazla şeye girmeyeyim diye anlatmıyorum.

Şimdi, burada ODTÜ’de ATOM var, bizim aslında iyi oyun yapan firmalarımız var Türkiye’de bu anlamda ve birçoğunu da yurt dışına satıyoruz. Mesela Televerse’ün oyunu var, Mount&Blade, hani Türk öğeleri belki çok fazla içermiyor içerisinde ama Amerika’da çok ciddi bir alıcısı var, ilk 10’larda mesela bu oyun ve yüzde 95’i ülke dışına satılıyor aslında bizim burada yapılan oyunların da.

E-spor pazarı, bu da 747 milyonun üzerinde bir pazara sahip ve hem izleyici anlamında hem yayınlama anlamında da ciddi anlamda da artış gösteriyor. Bakın, LoL (League of Legends) diye bir oyun var gene e-spor, 8 Ağustos 2015 tarihinde Türkiye finali yapıldı. Şöyle ilginç: Fenerbahçe-Galatasaray futbol maçı biletlerinden sonra en hızlı bileti tüketilen organizasyon, LoL finali.

BAŞKAN – Kaç katılımlı, kaç kişiyle...

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – Şimdi, mesela, 15 bin kişi var burada. Hani bir fotoğraf değil, zaten olan bir şey. İki takım oynuyor ve 15 bin kişi bunları seyrediyorlar. İşte, Kaan Kural anlatıyor filan böyle, sektörde ciddi bir şeyi var e-sporun.

Şimdi, tabii, dijital oyunlarda İslamofobiyi anlatmadan önce belki de veya beraberinde de anlatabiliriz, NUSRAT bizim Gençlik ve Spor Bakanlığının yaptığı bir oyun, şu an 2,5 milyonun üzerinde indirmesi var. Bunu şunun için anlatıyorum. Yani bizim yaptığımız tüm bu çalışmalar aslında farkındalık oluşturmak. Evet, oyunlarda İslamofobi var, bu tür şeyler var, bunları hem ailelere hem gençlere hem öğretmenlere hem oyun öğreticilerine farkındalık oluşturmak için yapıyoruz ama bu nereye kadar yani bu farkındalığın ötesinde bir yere gitmesi lazım belki de. Onun için de oyun üretiminin artması lazım bu alanda. Biz aslında önce buradan başladık, sonra İslamofobi kısmına geçtik. Dedik, ya, sektörde böyle bir ihtiyaç var, kamu olarak da biz bunu desteklememiz lazım bir şekilde.

2015 yılında yaptığımız bir oyun bu Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak 100'üncü yılı münasebetiyle. 6 bölümden oluşuyor; hem boğaz harbinin hem de kara savaşları aynı yerde, mobil bir oyun bu. İşte, Nusret mayın gemisiyle 26 tane mayını Karanlık Liman'a bırakıyoruz gene oyunun içerisinde, top atışları yapıyoruz ve hani o çıkarmayı yapıyoruz. 2015 yılının en iyi mobil oyunu seçildi bu alanda filan. Böyle bir çalışma NUSRAT, detaylarını sonrasında konuşuruz.

Ha, dijital oyunların birçok olumlu faydası var bu anlamda, aslında bundan da biraz bahsetmek lazım. İşte, verilen komutları takip edebiliyor, problem çözebiliyor, mantık yürütebiliyor, el göz koordinasyonu, motor yeteneklerinin gelişimi, kaynak yönetimi, lojistik becerilerin artması, birden fazla iş yapabilme, yönetebilme, hızlı düşünme, analiz yapabilme, karar verme...

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Ben usulle ilgili bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Tabii.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Yani bu kısımlar Komisyonun muhtevası itibarıyla çok hızlı geçilmesi gereken kısımlar değil mi?

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – Tabii. Zaten son bir slayt kaldı, hemen geçiyorum.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Yani bir anda, bu konuda kendimi reklama tabi tutulmuş gibi hissediyorum da.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – Yok, estağfurullah.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Yanlış buldum, onu da söyleyeyim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – NUSRAT anlamında mı söylüyorsunuz?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – NUSRAT değil. Siz burada İslamofobinin oyun ortamındaki kullanımıyla ilgili sunum yapmak için... On beş dakikadır oyun sektörünü tanıttıyorsunuz bize.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – Bu oyun sektörünü belki de Sayın Vekilim şunun için tanıttıyorum.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Ne kadar önemli olduğunun farkına varalım diye mi? Sağ olun, teşekkür ederim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – Yani buradaki sektör gerçekten çok önemli ve bunun için bu işi yapıyorlar. Onun için bahsetmek için anlattım.

BAŞKAN – Peki, bu kısmı zaten noktalamak üzereydik.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – Geçtik zaten, şu an o kısımdayız, belki de son bir sayfayı onun için...

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Bir sayfa da yani burası Türkiye Büyük Millet Meclisi. Bakın, Hocam geldi ve baştan sona konuyla ilgili konuştu, öyle değil mi? Yani burada da, rica ediyorum...

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – Peki.

İslamofobi kelime olarak “İslam korkusu” anlamına gelirken Müslümanlar ve İslam dinine ön yargı ve ayrımcılıktan kaynaklanıyor. Neden yapılıyor? İslam’ın içini boşaltmak için seferberlik ilan edilmiş, algı yönetimine başlanmıştır. İslam’ı ve Müslümanları dünya gündeminden düşürmek için bu yöntem sürdürülmektedir. İslam’a olumsuz bakışı insanlığa kazandırmak gaye edinilmiştir.

Nasıl servis ediliyor? Zamanımızın büyük bir diliminde yer alan televizyon, sinema, başından ayrılmadığımız bilgisayarlar, tabletler, elimizden düşürmediğimiz akıllı cep telefonları vasıtasıyla bunlar servis ediliyor.

Biraz önce bahsettiğim “İslamofobi niye dijital oyunlarda artırıldı?” dersek aslında biraz önce bahsettiğimiz kısımdı. Dijital oyunlar İslamofobinin yayılması konusunda bir vasıta olarak kullanılıyor. Bunun nedeni oyuncuların dijital oyunlarda başkahraman olmaları ve oyunda aktif rol almaları. Dijital oyun oynarken oyuncu bir asker rolüne bürünüp terörist olarak kendisine sunulan Müslüman’ı bizzat öldürmekte ve öldürdüğü Müslüman sayısı kadar ödül puan kazanmakta. Hedef, İslam düşmanlığı biraz önce de bahsettiğimiz gibi. Yani burada Müslüman cinayet işliyor, Müslüman Müslüman’ı öldürüyor, Müslüman araba çalıyor, Müslüman hırsızlık yapıyor, Müslüman kadın tüccarlığı yapıyor, Müslüman zina yapıyor.

BAŞKAN – Siz bütün bu oyunların içerisinde verilen mesajlar ve yapılanlar bunlar demek istiyorsun şu anda, değil mi?

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – Evet, aynen.

Peki, neler yapmalıyız? Vakit bu bilinçaltı çalışmasını ifşa etme ve insanların gözleri önüne serme vakti bu anlamda. Bunun için de bu zehirden gençleri korumak için oyunculardaislamofobi.com web sitesini açtık. Şöyle bir web sitesi var. Bir ihbar şeyi var. Yani bilgilendirin, dikkat edin, kaydedin ve gönderin, oyunculardaislamofobi.com. Yani çevrenizdeki insanları bu konuda bilgilendirin, oynadığınız oyunları oynarken görüntüleri daha dikkatli inceleyin diyoruz ve görüntüleri bizlere gönderin istiyoruz.

BAŞKAN – Bu hazırladığınız veriler büyük oranda buradan gelenlerle mi şekilleniyor?

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ - Tabii, önce biz kendi içimizde bir şeyleri çıkardık, sonrasında da buradan da birçok veri geliyor şu ana kadar, onlardan da...

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Ne zamandan beri hizmette?

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – Bir buçuk yıldır hizmette.

Örnek bir oyunla gösteriyor olalım. Guitar Hero-3. Bu 28 Ekim 2017’de Amerika’da yapılmış bir oyun. Hem Play Station 3’te hem Play Station 2, Xbox’ta, birçok alanlarda bu oyun var. Eş zamanlı notalara basma yeteneği üzerine kurulu müzik enstrümanı çalma oyunu. Oyun, türünde rakipsiz ve oldukça da ülkemizde popüler. Yapımcı şirketin geliri 3 milyar dolar seviyesinde.

BAŞKAN – Nere kökenli o?

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – Amerika kökenli. Şöyle, buradan detayına bakarsanız “Allah” lafzının üzerinde şarkı söylerken dans ettiğini görebilirsiniz.

İkinci oyunumuz Devil May Cry 3. Gene bu Amerika’da geliştirilen bir oyun. Üçüncü şahıs keskin nişancı ve aksiyon oyunu. Resmî olarak 1,15 milyon sattı. 2014 yılında yaklaşık 1 milyar geliri oldu bu oyunun.

Burada da oyunda Müslümanların kutsal evi olan Kâbe’nin kapısı kötülüğün ve şeytan türevlerinin giriş kapısı olarak kullanılmakta. Çok net bir şekilde aslında orada gözüküyor. Videosu var, kısaca onu gösterelim.

(Oyun videosu gösterildi)

BAŞKAN – Bire bir aynı mı Kâbe kapısı? İncelediniz mi?

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEYFE YILMAZ – Evet, çok yakın.

Bu “Şeytan Kule Kapısı” diye geçiyor oyunun içerisinde. Yani buradan içeriye girdiği zaman o şeytanın olduğu yere giriyorsunuz.

Bir diğer oyunumuz Resident Evil 4. Capcom’un yaptığı, gene Play Station, Xbox, Microsoft Windows’da oynanabiliyor. Burada da oyunda Peygamber Efendimiz, Hz. Peygamber’in kabrinin kapısı Mescid-i Nebevi’nin kapısının görseline benzer bir görsel oluşturmuşlar. Sadece bir illuminati sembolü koymuşlar o kapının içerisine. Bu da gene oyundan bir görsel.

Resident Evil 5. Gene bir oyun. 2009 Japonya kökenli bir oyun bu. Türkiye listelerinde ilk 5’te, dünya sıralamasında ilk 10’da. Şirketin yıllık kazancı 3 milyar dolar seviyesinde.

(Oyun videosu gösterildi)

Bu bir kütüphanede geçiyor. Normal bir kütüphane. Bakarsanız, aslında İslami kitapların olduğu bir kütüphane gözüküyor. Şimdi, gördüğünüz gibi Kur’an’ı Kerim oyunun içerisinde yerde ve aynı zamanda bir illuminati sembolü de bu oyunun içerisinde var.

Call Of Duty Modern Warfare 2. Gene yıllık geliri 14 milyar dolar civarında bu oyunun da. Call Of Duty’i birçok kişi zaten biliyordur. Bunun da bir videosu var, gösterelim.

(Oyun videosu gösterildi)

Bu da şöyle Sayın Başkanım: Oyun devam ediyor, bir tuvalete girecek oyunu oynayan kişi. Burası tuvalet görüyorsunuz, üzerinde bir resim var, buna baktığımız zaman Arapça “Allah güzeldir, güzeli sever.” gibi bir şey... Tam tuvaletin içerisinde böyle Arapça bir metin var.

Evet, Call Of Duty 2. Bu da bir nişancı oyunu. Bunun da bir videosu var, onu da görelim.

(Oyun videosu gösterildi)

Burada da bir minareyi patlatıyor oyunun içinde.

Gene Call Of Duty. Yani Call Of Duty’nin birçok oyunu var, bir tane değil, birkaç tane. Burada da yine Pakistan ve Afganistan Hükümetlerinin burada şeyi... Müslümanların ellerindeki teknolojiyi, Arapça “Allah” ve “Muhammed” ibareleri var gene bu oyunun içerisinde.

Serious Sam 3. Bu da 2011 kökenli Amerikan yapımı bir oyun. Oyun dünyayı istila eden uzaylılara karşı savaşıma ve dünyayı kurtarma oyunu. Oyunda Hazreti Ali'nin kabri üzerinde bulunan işleme ve yazıtlara kadar bire bir tasarlanmış ve kabrinin içerisinden yaratıklar çıkmakta bu oyunun içerisinde de.

Bu oyun da İngiltere kökenli bir oyun. Burada da oyun tek kişiyle öldürme ve hayatta kalma üzerine kurgulanmış. Oyunda şeytanın ana karaktere saldırdığı yerde Arapça yazılarla hadisîşerif yazılıyor.

Bu da farklı bir oyun. Biraz daha küçükler için bir oyun bu. 2007 yine Japonya kökenli bir oyun. Burada da ses önemli.

(Oyun videosu gösterildi)

Bunlar ateşe tapıyorlar, dönüyorlar ve “Allahuekber” sesi geliyor.

Son birkaç oyunumuz kaldı.

Tekken var, yine 2012 Japon kökenli bir oyun. Bu da birbiriyle vuruşmalı bir oyun. Burada da Allah (c.c) ismi yine yerde, çok net bir şekilde yazılıyor.

Bu da Command diye bir oyun. Burada şöyle bir İslamofobik bir şey var. Burada, mesela komutan seçiyorsunuz bunlardan birisine aslında baktığınız zaman. Şurada mesela görüyorsunuz, bir Amerikalıyı seçebilirsiniz, bir Güney Koreliyi seçebilirsiniz. Fakat “Ben, hayır onları seçmeyeceğim, bir Müslüman komutan seçeyim, onları seçmek istemiyorum.” dediğiniz zaman bu sefer sol taraftaki komutanlardan birini seçmek zorundasınız. Yani gördüğünüz gibi, bunlar tamamen bir terörist aslında baktığınız zaman, şurada çok daha net anlaşılıyor. “Şu Amerikalı bir komutanı seçerken yok ben Müslüman komutan seçmek istiyorum...” Hiçbir çocuk bunu seçmez veya bir genç seçmez diye düşünüyorum ben bu anlamda. Minarett Attack; bunlar aslında artık İslamofobi'nin çok daha üzerinde, direkt İslam düşmanlığı yapan oyunlar. Burada müezzinler çıkıyor ve minareleri vurmak...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – İsviçre değil mi?

GENÇLİK VE SPOR EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEFYE YILMAZ – Evet, İsviçre yapımı bir oyun. Minareleri parçalıyorsunuz. Ayo Dance diye bir oyun var. Gene Japonya kökenli. Burada da belli bir puanı topladığınız zaman size işte buradan mesela Kur'an-ı Kerim'i alabiliyorsunuz ve Kur'an-ı Kerim üzerine basıp yükseliyorsunuz. Bu da böyle bir oyun. Müslüman Öldürme dediğimiz bir oyun. Bu da Müslümanları bu anlamda öldürüyorsunuz oyunun içerisinde. Bomb Gazze; Gazze'yi bombalıyorsunuz. 2014 yılı İsrail kökenli bir oyun direkt. En sona bunu bıraktık. Bu da İtalya kökenli bir oyun. Bu din, inanç savaşı veya inanç vuruşmaları. İki tip oyun yapmışlar burada. Şimdi burada oyunun içerisinde birçok şey var. Tepki gelince -mesela şu yeşil olan Hazreti Peygamber'i ifade ediyor oyunda- yüzünü kapatmışlar. Tepki gelince sadece Hazreti Peygamber...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tepkiden önce açtı.

GENÇLİK VE SPOR EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEFYE YILMAZ – Açık. İkisi de var. Bir videosunu görürseniz aslında bütün inanç şeylerini burada...

BAŞKAN – Sadece İslam değil.

(Oyun videosu gösterildi)

GENÇLİK VE SPOR EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEFYE YILMAZ – Bu şekilde bir oyun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Huzeyfe Bey, teşekkür ederiz.

Bir şey sorayım hemen baştan, sonra diğer üyelerimize soruları var mı diye soracağım. Bu oyunu kurgulayanlara dönük “Ya burada İslamofobik sahneler var, bunu lütfen düzeltin” şeklinde bir yaklaşımınız, böyle bir çalışmanız var mı ve sonuç alma örnekleriniz de var mı? Öyle bir şey yapıyor musunuz yani?

GENÇLİK VE SPOR EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEFYE YILMAZ – Evet, iki tane oyunla ilgili böyle bir dönüş geldi. Bir tanesi aslında orada vardı. Bu çalışmadan sonra bazı sesleri çıkardılar, bize bildirdiler. Gene bir tane firma bu yurt dışı menşeli fakat Türkiye’de şeyi olan bir firma, özellikle bize geldiler. Wolfteam diye bir oyun bu. Duymuşsunuzdur belki. Biliyor musunuz bilmiyorum. Orada Wolfteam’deki bir Dolmabahçe Sarayı’nda geçiyor, bir sürü şeyler falan var, geldiler “Biz buradaki şeyi çıkaralım, şey yapalım, siz buradan bizi çıkarın.” diye. O anlamda iki tane oyundan böyle bir şey geldi açıkçası.

BAŞKAN – Ama başvurup da hiç netice alamadığımız, dönüşünün olmadığı örnekler de var.

GENÇLİK VE SPOR EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEFYE YILMAZ – Örnekler de var tabii ki.

BAŞKAN – Peki.

Hocam, sanıyorum sizin sorunuz var.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Siz isabetli yerden girdiniz. Yaptırımımız var mı, yoksa bu serbest piyasa mı? Yani sizin dışınızda dış politikanın ya da Hükümetin, devletin başka organlarını bu hususlarla ilgili bilgilendirip, veri tabanı oluşturup onları diplomasiye sunabiliyor muyuz?

BAŞKAN – Benim de not aldığım sorulardan bir tanesi buydu.

GENÇLİK VE SPOR EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEFYE YILMAZ – Şöyle: Biz bu alanda BTK’yla da -biliyorsunuz, aslında bu oyunların yasaklanması bu alanda o tür kurumlar üzerinden olabiliyor- böyle bir görüşme yaptık. Onları da bilgilendirdik bu anlamda ama şöyle bir şey var Sayın Vekilim. Bunlar internette yani internette olduğu için bugün bir IP’yi kısıtlasanız da başka bir alandan, işte VPN’lerle, vesairelerle bu oyunlara girme şansı çok daha fazlasıyla oluyor açıkçası.

BAŞKAN – Belki rağbeti de artıyorsunuz.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Komisyon üyelerimizin de dikkatini çekiyordur bu konu. Değişik vesilelerle ve görev aldığımız diğer komisyonlarda da biz değişik konularda brifingler alıyoruz. Her kurum ve çalışan arkadaşlar kendi özelinde fevkalade bir veri tabanına sahip ve özveriyle çalışmışlar. Fakat kurumlar arası bir koordinasyon bu verileri kendi aralarında koordine edebilecek bir yapımızın eksik olduğu tespitindeyim. Mesela AGİT’te İslamofobi temsilcimiz burada. Sizin bu çalışmalarınızı belki ilk kez duyuyordur bilemiyorum.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Evet, ilk kez.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bu açıdan şunu ifade etmek istiyorum. Bu konulara ilgi duyan bir akademisyenim. Aynı zamanda bu gelenek-modernite arasında gerilim yaşayan toplumsal yapının nasıl bir şizofren hâle döndüğüne dair kafa yoruyorum. Bunun siyasi sorumluluğunu da hissettiğim için bu tür konuları farkındalığın ötesinde misyona dönüştürmenin gerektiğine inanıyorum. Şimdi siz bu meselenin -kısa olacak Hocam, üzmemelim sizi ama önemli bir şey- dijital teknoloji ve sinemayla, daha doğrusu sözlü anlatıdan elektronik anlatıya toplum geçtikten sonra Batı önemli bir problemle karşılaşılıyor: Şiddet. “Bu şiddet neden arttı?” diye Amerika kendi okullarında daha 10-15 yaşında çocukların silahla okula gidip arkadaşlarını katletmelerinden sonra sosyal antropoloji dâhil olmak üzere pek çok alanda önemli tezler yaptırıyor. Çıkan sonuçlardan bir tanesi, dijital teknolojiye maruz

kalan çocukların limbik beyin sistemi üzerinde vicdan duygusunu besleyen sözle geçen sözel kültür ve gelenek ortamından ve insan ilişkilerinden kopan bireye maruz kalan teknolojiyle yüzleşen çocuklardaki rahatsızlıkların fizyolojik ve sadece psikolojik değil, nörolimbik sistemiyle alakalı ilişkilerine kadar keşfediyorlar. Bunu Barry Sanders diye bir şahıs Öküzün A'sı kitabında -tercüme de edildi, Metis Yayınlarından- kapsamlı bir şekilde analiz etti.

Şimdi siz Araştırma, Geliştirme Genel Müdürlüğü, Gençlik Bakanlığının içerisindeyiz. Tekrar geleneği güncelleyen, geleneksel yaşam tarzının içerisindeki çocuk oyunlarını, çocuk oyuncaklarını ve doğal bağlamı bunlardan sonra canlandırmak için başta Gençlik Merkezi olmak üzere gençlik müdürleri sadece mevzuatları uyarlayarak çocuklara birtakım yaptırımlar veyahut da bazı değerlerimizle barıştırmak adına yapılan politikaların yanına, bunların sözel ortam içerisinde, gündelik yaşam içerisinde, kent kültürü içerisinde çocukların geleneksel yaşamlarını ve çocuk oyunlarını oynayabilecekleri alanların açılmasıyla ilgili de raporlamalarınızı yaparak kurumlar arası koordinasyon yapmanızı ben öneriyorum.

Çok uzatmak istemiyorum ama ilgi alanımda olan bir konu olduğu için bunu da kayıtlara geçsin diye ifade ediyorum. Teşekkür ediyorum, tebrik ediyorum çalışmalarınızdan dolayı.

GENÇLİK VE SPOR EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ HUZEFYE YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Şöyle: Hatta bir yol haritası olarak da “Dijital Oyunlarda İslamofobi Çalıştayı” diye bir çalıştayı, şu an hemen temmuz ayı içerisinde, ilgili paydaşları da toplayarak yapma planımız da var bu anlamda. Bütün bu alanda sadece farkındalığın da ötesinde -biraz önce sizin de bahsettiğiniz gibi- hem ünlülerini de davet ettiğimiz, ilgili işte Millî Eğitiminden, Diyanetinden, BTK’sından kişileri de davet ettiğimiz uluslararası bir çalıştay...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bence buna şunu öneriyorum. Bu vesileyle belki size de ben farkındalık oluşturayım. Meseleyi İslamofobi ve dijital ortam üzerinde durum tespiti ötesine geçerek bir adım sonra dijital ortamdaki mücadelenin neler olabileceğini de belki önereceksiniz orada. Hemen “bu konularla ilgili toplumsal mücadelenin sözel ve kültürel bağlamı nasıl canlandırılabilir”i de onun yanına koymanız ve bu UNESCO Millî Komisyon Başkanı Profesör Öcal Oğuz var, bu konularda otorite bir isim. Bu isimle irtibata geçmeniz ve bu konulara kafa yoran, Türkiye’de çocuk oyunları ve oyuncakları üzerinde otorite Profesör Doktor Nebi Özdemir, Hacettepe Üniversitesinde. “Sözün teknolojileşmesi, kültürel değişim ve çocuk oyunlarının bu hâle gelmesi; nasıl olur da biz çocuklarımızı sanal ortamdan gerçek ortama doğru evirebiliriz; bu kent kültürü, bireyselleşme, yalnızlaşma, dört duvar arasında önce televizyonla başlayan, iPhone’larla ferdileştiren bu süreçten çocuklarımızı doğal ortamına aktarabilecek politikalar neler olabilir?”i de bunun yanı başına eklemenizi öneriyorum ve bu iki isimle irtibata geçmenizi tavsiye ediyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Mahmut Bey’in de bir sorusu var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim, çok sağ olun.

Şimdi, yani bir sefer “Batı, Batı, Batı” dedik ama bu Batı’ya bu malzemeyi Müslüman olan ülkeler veriyor. Arap Birliği Teşkilatı var. Arap Birliği Teşkilatına bakıyoruz bugün işte iki haftadır Katar’la gayet rahat Suudi karşı karşıya. Biz de bunlara âdeta benzini döküyoruz, ateşi veriyoruz. Yani bu işi, Batı’ya bu malzemeleri vermektense öncelikle bu tür malzemeleri vermemek için bizim barışçıl, hümanist bu duyguları ekmemiz lazım. Maalesef -görebildiğimiz kadarıyla- Orta Doğu’da bunu göremiyoruz biz. İslam dini hoşgörü dinidir, uzlaşma dinidir, barış dinidir ama maalesef, bu, Orta Doğu’da da bizlerde de biz bunu...

BAŞKAN – Mahmut Ağabey, konumuzla çok ilgili değil bu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum. Konuyla ilgili. Sadece bununla değil. Buraya geleceğim.

Şimdi, maalesef bunun üzerine çok girdik. Şimdi ben somut örnek söylüyorum. Siz gidersiniz, hep birlikte olmazsa Sayın Başkanımızın heyetiyle. Tam bizim heyetimizi ilgilendiren bir husus. NSU davası, Münih’te görülür. Sayın Spor Bakanına da selam söyleyin, birlikte o duruşmaya girdik. O dönemde Avrupa Birliğindeydi...

BAŞKAN – NSU cinayetlerinden bahsediyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet.

Orada, duruşma salonunda mahkeme orada oturur, karşıda haç işareti vardır, biz diğer tarafta otururuz, Alman Bild Gazetesi gelip şimdi röportaj yapıyor. Diyor ki: “Siz bu mahkemeden yargı, adalet bekliyor musunuz?” Dedim ki: “Ben beklemiyorum.” Diğerleri de “Efendim, iyidir.” vs. Kimse suya sabuna dokunmuyor. Siz niçin net açıklamıyorsunuz ya, dedim. “Efendim, Avrupa’yla ilişkilerimiz bozulmasın.”

Sayın Başkan, çok özür dilerim, belki siz alınacaksınız. Yani iktidar içeride ayrı konuşuyor, dışarıda ayrı konuşuyor. Dedim ki: Arkadaş ben niçin beklemiyorum? Sanıklar Hristiyan, değerli hocam, mağdurlar Müslüman. Siz haç işaretini mahkemenin karşısına koyacaksınız, biz Türkiye’de deriz ki: Efendim, demokratik, hukuk devletinin örneği Almanya’dır diye örnek veririz; siz devletten tüm inançlara eşit mesafede, hatta renksiz davranmalı, onu hissettirmemeli, burada bu insanlara hissettiriyorsunuz. Şekli anlamda ben burada adaletin gerçekleşeceğine inanmıyorum. Bizimkiler, üyeler ne dediler biliyor musunuz? Dediler ki: “Ya arkadaş, sen bizim Almanya’yla, Avrupa’yla olan ilişkilerimizi sekteye uğrattırıyorsun.”

Yani onun için, benim sizden istirhamım, içeride ne isek dışarıda da aynısını olalım ve içeride olanı maalesef biz dışarıda, aynı refleksi göstermiyoruz. Herhâlde bu...

BAŞKAN – Bunu kime söylüyorsun Mahmut Ağabey? Bunu Gençlik ve Spor Bakanlığından gelenlere mi söylüyorsun?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakanlığa söylüyorum.

BAŞKAN - AGİT temsilcimize mi söylüyorsun Mahmut Ağabey?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, AGİT temsilcisi net konuştu.

BAŞKAN – Yok, bunu kime söylüyorsun “İçeride de ne isek dışarıda da onu olalım.” diye?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – AGİT Temsilcisi net konuştu.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Konu aslında güzel bir tartışma.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet. Yani...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Sayın Vekilim, ben şeyi öneriyorum. Mesela yani bu beyan ettiğiniz hususu çok önemsiyorum. Bir önerim var izninizle, sözünüzü kesmem istemezdim ama önemli bulduğum için.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Estağfurullah.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Böyle görülüyor ise partiniz düzeyinde demokratik süreç itibarıyla, mesela Avrupa Adalet Divanının başörtüsünü yasaklayan kararına karşı bir açıklama yapabilirsiniz mesela.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yaptım ben bunu üstat.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Hayır, kişisel değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değil, parti adına biz yaptık mesela.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Avrupa Adalet Divanının kararına.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, onu demiyorum ben, şunu söylüyorum, konuya...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Var mı bir başka örneğiniz. Ben kullanmak isterim mesela
onu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben onu bilemiyorum. Ben onu bilmediğim için. Ben şimdi
sizden onu öğrendim. Ben burada NSU’yu kullandım ama NSU gayet rahat Almanya’da epey bir tepki
buldu, Türkiye’deki basında tepki bulamadık. Niye? Efendim, bu CHP milletvekili bunu söylüyor...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Bitmedi galiba o dava.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitmedi, devam ediyor üstat.

BAŞKAN – Bitmedi, devam ediyor, belki bir duruşmasına da gideriz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onun da üç dört duruşmasına gittik, ben bazılarına gittim, baktım
artık olmuyor, sürekli orada kalmak lazım. Ama maalesef gidilmedi.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Ben bir veri önerebilir miyim bilginize, size de sunmak
isterim, deminki sunumuma ek olarak. Kapanıyor herhâlde. 2014 yılında ben bir TRT Türk ve TRT
Avaz’da bir belgeseli hem metin yazarı hem danışmanı olarak yaptım ve yayınlandı, 19 bölüm,
“İslamofobi Gerçeği” adı altında. Buradaki sunum kapsamıyla ilgili olduğu için sadece ekledim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Alabiliriz veya isteyebiliriz.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Youtube’de birkaçını yayınlamışlar ama bütünü alırsanız...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olur, bakarız.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Çünkü “Müslüman ülkelerde İslamofobi” diye de bölüm
ekledim ona ben.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani burada amaç şu...

BAŞKAN – Ağabey, zaman çok uzadı yani konunun da dışına çıkıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hayır, niye toplatıyorsun kardeşim?

BAŞKAN – Yok, bak şimdi, bir dakika Mahmut Ağabey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bak, ben tüm olayımı size göre ayarladım, arkadaşlar gitti.

BAŞKAN – Güzel, iyi yaptın, ayağına sağlık ama konu dijital oyunlarda İslamofobi. Bu kapsamda
sorun varsa sorabilirsin, sorun yok. Zaman da sınırlaması yapmayacağım ama siyasi zemine doğru
çekmeyelim meseleleri.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siyasi zemin işte Bakanlığın ta kendisi arkadaş. İçerideki ile dışardaki tavırlar farklı. İçeride iç siyasi... Hoca dedi ki: “Genellikle bu İslam olayını Avrupa’da iç politika malzemesi yapıyorlar çünkü taban bunu istiyor.” Aynısını Türkiye de yapıyor, biz de aynısını, bu olayı iç politika malzemesi yapıyoruz. Aslında dışarıda aynı tepkiyi göstermiyorlar. İçeride gösterdikleri tepkiyle dışarıdaki tepki çok farklı Hocam.

Teşekkür ederim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ
HUZEYFE YILMAZ – O benim görev alanımın dışında efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Söyleyeyim, ben bunu yaşadım.

BAŞKAN – Ben birkaç şey söyleyip öyle kapatayım. Özellikle, çok teşekkür ederiz.

Bu arada, Hulusi Ağabey burada olsaydı da açıklamayı yapsaydım daha iyi olurdu. Onun özellikle serzenişte bulunduğu şey, belki, hani “Bu oyunların reklamını yapma bize.” anlamındaydı. Yoksa konunun ehemmiyetinin o da, hepimiz de farkındayız.

Çok güzel bir sunumdu, çok faydalı da oldu. Çok teşekkür ederiz. Özellikle bu çalıştayla ilgili süreçten haberimiz olsun. Biz de, belki hatta arzu eden üye arkadaşlarımız da gelebilir ama mutlaka bizi bilgilendirin derim.

Doğru bir alandasınız. Sanıyorum bu bir ilk, sizinle başlayan bir süreç. Başka, bu konuya ilişkin Türkiye’de yapılan bir çalışma...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Sayın Vekilim, Avrupa’da böyle bir çalışma olduğunu bilmiyorum, bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Görevim penceresinden özellikle kutluyorum.

BAŞKAN – Ben de tekrar teşekkür ediyorum. Gerçekten Hocamızdan da son derece istifade ettik. Hep birlikte sonraki haftalarda yine bu konuya ilişkin önemli çalışmalarımız devam edecek ama ben çok kıymetli milletvekilimiz Mahmut Tanal Bey’in söylediği: “İçeride neyse, hangi söylemde bulunuyorsak dışarıda da aynı söylemde bulunalım. Burada ne isek orada o olalım...” Zaten Türkiye’nin yapmak istediği bu aslında ve belki diğer dünya devletlerinin siyasetine götürdüğü eleştiri de bu noktaya odaklanıyor, düğümleniyor. Neysek o olalım. Biz Türkiye’nin içerisinde bir bölgede ne isek başka bölgelerde de aynıyız. Burada hangi söylemde bulunuyorsak orada da aynı söylemde bulunmayı... Türkiye’de ne konuşuyorsak gittiğimiz ülkelerde de aynı tarz davranmayı benimsemiş bir parti olduğumuza, bir iktidar olduğumuza vurgu yapmak istiyorum bu söylemlerimizin ardından ve katılımımızdan dolayı tekrar teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tek bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyur ağabey.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstadım, biz, bu oyunlarla ilgili, sonra dönüşümle ilgili ne yapabiliyorsunuz dedik. “Bir şey yapamıyoruz, sadece arıyoruz. Kimisi çıkarıyor, kimisi çıkarmıyor.” dedi. Anladığım kadarıyla notunuz bu. Bu cümlenize katılmıyorum. Biz Türk Ceza Kanunu’muzu Avrupa’dan aldık. Türk Ceza Kanunu’muzda hükümler var. Toplumunu ayırıştırın, ötekileştiren, küçük düşüren ve toplum arasına nifak sokan hususlarla ilgili gayet ağır müeyyideler var. Biz bunu Avrupa’dan aldığımızı göre -benim Almanca, İngilizce yok, yabancı dilim yok- kaynağımız orası çünkü ve onlarda bu hükümler var. Bizim o ülkelerde, oyunların yapıldığı o ülkelerde elçiliklerimiz var ve gayet rahat şikâyet edebilir, bu hukuksal süreci işletebilir. Burası, siyasetçinin serzeniş makamı değil Bakanlığa. Bakanlık, bununla ilgili ne yaptın arkadaş? Sen niye şikâyetini yapmıyorsun? Bünyenizde hukukçu yok mu? Yani üstadım da bildiğimiz kadarıyla hukukçu ve bu konuda hükümler var. Niye bunu işletmiyoruz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, biz teşekkür ederiz.

Söyleyeceğiniz bir şey var mı? Uzasın da istemiyorum.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ
HUZEYFE YILMAZ – Sayın Vekilim, yani bunların hepsi şu an zaten yapılmıyor değil, yapılıyor. Yapıldığının göstergesi de bu iki üç oyundaki...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bana göster bir dava dilekçesi. Ne yaptınız, hani, kimi şikâyet ettiniz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI EĞİTİM, KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRÜ
HUZEYFE YILMAZ – 2-3 tane...

BAŞKAN – “Biz bir oyun yapıyoruz. Gördük bunu, oyunu biz yapıyoruz, yapmaya başladık.” diyor.

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Nefret suçları kanunlarıyla ilgili AGİT’in bir metnini de takdim ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fazla varsa biz de alırız, yoksa...

AGİT MÜSLÜMANLARA KARŞI HOŞGÖRÜSÜZLÜK VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE
ÖZEL TEMSİLCİSİ BÜLENT ŞENAY – Şöyle: AGİT’in sitesinde PDF’si var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle mi?

BAŞKAN – Peki, ben teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Kapanma Saati: 14.19

